

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XXIII
§1. GİRİŞ.....	1
I. Konunun Önemi.....	1
II. Konunun Sınırlandırılması.....	3
III. Konunun Sunumu.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL ESASLAR

§2. KIDEM KAVRAMI VE BENZER KAVRAMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	7
I. Kıdem Kavramı.....	7
II. Mesleki Kıdem Kavramı.....	14
III. Kıdem Süresi-Hizmet Süresi Kavramları.....	16
IV. Kıdem Süresi-Bekleme Süresi Kavramları.....	20
V. Kıdem Süresi- Çalışma (İş) Süresi Kavramları.....	22
1. Çalışma Süresi Kavramı.....	22
2. Karşılaştırılması.....	25
VI. Kıdem Koşulu-Koşul Kavramları.....	28
VII. Kıdemde Vadenin Tespiti.....	32

§3. KIDEM SÜRESİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN NİSPİ EMREDİCİ YAPISI.....	39
I. Emredici Norm Kavramı	39
II. Kıdem Tazminatı Bakımından.....	42
III. İş Güvencesinden Yararlanmak İçin Gerekli Olan Kıdem Süresi Bakımından	47
IV. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Sürelerini Belirleyen Kıdem Süresi Bakımından	48
V. Fesih Bildirim Süreleri Bakımından	49
§4. KIDEM SÜRESİNİN NİTELİĞİ.....	51
I. Takvim Yılı-İş Yılı Kavramları	51
II. Kıdem Tazminatı Bakımından.....	52
III. İş Güvencesi Bakımından.....	53
IV. Yıllık Ücretli İzne Hak Kazanma ve İzin Süreleri Bakımından	54
1. İzin Hakkı Bakımından	54
2. İzin Süreleri Bakımından.....	55
§5. KIDEM SÜRESİNİN İSPATI	56
I. İspat Kavramı ve Kıdem İspat Yükü.....	56
II. Kıdem İspat Araçları: Deliller	58

İKİNCİ BÖLÜM KIDEMİN İŞLEVLERİ

§6. KIDEME BAĞLI HAKLAR	63
I. Genel Olarak.....	63
II. Kanun ile Düzenlenen Kıdeme Bağlı Haklar.....	64
1. Kıdem Tazminatı Hakkı.....	64
a. Kıdem Tazminatı Kavramı.....	64
b. Kıdem Süresinin Amacı.....	66

c.	Kıdem Tazminatına Esas Olan Kıdem Süresinin Tarihçesi.....	67
d.	Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Açısından Kıdem Koşulu.....	67
e.	Türk Borçlar Kanunundaki Düzenleme.....	69
f.	Basın İş Kanununda Kıdem Tazminatı	70
aa.	Mesleki Kıdem Süresi	70
bb.	Mesleki Kıdemden Sayılmayan Çalışmaların Varlığı Halinde Kıdem Tespiti.....	72
g.	Deniz İş Kanununda Kıdem Tazminatı	73
2.	İş Güvencesinden Yararlanma Şartı Olarak Kıdem.....	74
a.	İş Güvencesi Kavramı.....	74
b.	Kıdem Süresinin Amacı	75
c.	İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanmak İçin Kıdem Şartının Aranmadığı Durumlar	76
aa.	Yer Altı İşçileri	76
bb.	İşyeri Sendika Temsilcileri	77
cc.	Sendikal Nedenle Yapılan Fesihlerde.....	78
d.	Basın İş Kanununda İş Güvencesi	79
3.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süresine Etkisi	81
a.	Dinlenme Hakkı	81
b.	İş Kanunundaki Düzenleme	82
c.	Türk Borçlar Kanunundaki Düzenleme.....	84
d.	Basın İş Kanunundaki Düzenleme	84
aa.	Mesleki Kıdem Süresi	84
bb.	Günlük Mevkutede Çalışanlar	85
cc.	Günlük Olmayan Mevkutede Çalışanlar	87
e.	Deniz İş Kanunundaki Düzenleme	87
f.	İznin Kullanılmasında Kıdem İşlevi.....	89
4.	Fesih Bildirim Sürelerinin Kıdeme Bağlılığı ve İhbar ve Kötüniyet Tazminatı Miktarı	90

a.	Fesih Bildirim Süresi Kavramı	90
b.	İş Kanunundaki Düzenleme	91
c.	Türk Borçlar Kanunundaki Düzenleme.....	92
d.	Basın İş Kanunundaki Düzenleme	93
e.	Deniz İş Kanunundaki Düzenleme	94
5.	Ölüm Tazminatı Miktarı	95
6.	Geçici Askerlik veya Yasal Ödev Nedeniyle Sözleşmenin Askıya Alınması (İş K. m. 31/II).....	96
III.	İş Hukukunun Özel Kaynaklarındaki Kıdem İle İlgili Düzenlemeler.....	97
§7.	KIDEM SÜRESİNİN GÖRECELİĞİ	101
I.	Genel Olarak.....	101
II.	Objektif Kıdem	102
III.	Subjektif Kıdem	103
IV.	Tazminat Miktarının Belirlenmesinde Kıdem Bir Ölçüt Olarak Değerlendirilmesi.....	107
a.	İşe Başlatmama Tazminatı	107
b.	Sendikal Tazminat.....	114
c.	Ayrımcılık Tazminatı.....	118
§8.	EŞİT DAVRANMA İLKESİ BAKIMINDAN KIDEM ÖLÇÜTÜ	119
I.	Eşit Davranma İlkesi.....	119
II.	Kıdem Temelinde Farklı İşlemin Haklı Kılınması.....	122
1.	Avrupa Birliği Direktifi Çerçevesinde	122
2.	Türk Hukukundaki Durum	124
3.	Yargıtay Görüşü	125
4.	Kıdem Ölçütünün Dolaylı Ayrımcılığa Neden Olabilmesi	125
III.	İş Sözleşmesinin Kurulmasında Kıdem Ölçütü.....	127
IV.	İş Sözleşmesi Devam Ederken Kıdem Ölçütü	131
V.	İş Sözleşmesinin Sona Ermesinde Kıdem Ölçütü	134

VI. Sosyal Seçim Ölçütü Olarak Kıdem.....	138
1. Sosyal Seçim Ölçütlerinin Türk Hukukundaki Durumu.....	138
2. Yargıtay Görüşü	141

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KIDEM SÜRESİNİN TESPİTİ

§9. KIDEM SÜRESİNİN BAŞLANGICI.....	147
I. İş Sözleşmesi – İş İlişkisi Kavramları.....	147
II. Kıdem Süresinin Başlangıcının Tespiti.....	154
1. Fiilen Çalışmaya Başlama.....	154
2. Fiilen Çalışmaya Başlamış Sayılma (Farazi Çalışma)	156
a. Genel Olarak.....	156
b. İşverenin İş Kabulde Temerrüdü.....	157
aa. İşverenin İş Kabulde Temerrüdü Kavramı.....	157
bb. İşverenin Temerrüdünün Şartları.....	160
c. İşçinin Etki Alanında Gerçekleşen Sebepler Dolayısıyla Fiilen Çalışmaya Başlayamaması.....	164
d. Tarafların Anlaşması	165
3. Yargıtay Uygulaması	166
4. Sonradan Kanun Kapsamına Girenlerde Kıdem Başlangıcı.....	169
§10. KIDEME ESAS SÜRELERİN KAPSAMI.....	170
I. Çalışma Süresinden Sayılan Hallerin Kıdem Süresine Etkisi (İş K. m. 66)	170
II. İş Sözleşmesinin Askıda Olduğu Durumlar Bakımından Kıdem Süresinin Kapsamı.....	172
1. Genel Askı Teorisi	172
2. Askı Halinin Kıdem Süresine Etkisi	174
3. Raporlu Olunan Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	179

a.	Kıdem Tazminatına Etkisi	179
b.	İş Güvencesine Etkisi.....	182
c.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	183
d.	Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ..	185
4.	Kanuni Grev veya Lokavtta Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	185
a.	Genel Olarak/İş Sözleşmelerine Etkisi	185
b.	Kıdem Tazminatına Etkisi	188
c.	İş Güvencesine Etkisi.....	191
d.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	192
aa.	Yıllık Ücretli İzin Hakkının Doğumuna Etkisi..	192
bb.	Yıllık Ücretli İzin Sürelerinin Uzunluğuna Etkisi	194
e.	Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ..	195
5.	Kanun Dışı Grev veya Lokavtta Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	196
a.	Genel Olarak.....	196
b.	Kıdem Tazminatına Etkisi	197
c.	İş Güvencesine Etkisi.....	198
d.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	198
e.	Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ..	198
6.	Gözaltı veya Tutukluluk Halinde Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	199
a.	Genel Olarak.....	199
b.	Kıdem Tazminatına Etkisi	200
c.	İş Güvencesine Etkisi.....	202
d.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	202
e.	Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ..	203
7.	Ücretsiz İzinde Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	203
a.	Ücretsiz İzin Uygulaması.....	203
b.	Kıdem Tazminatına Etkisi	205

c. İş Güvencesine Etkisi.....	209
d. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	209
e. Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ...	211
8. Kısa Çalışma Uygulamasının Kıdem Süresine Etkisi	211
a. Kısa Çalışma Uygulaması.....	211
b. Kıdem Tazminatına Etkisi	214
c. İş Güvencesine Etkisi.....	216
d. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	217
e. Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi ..	218
9. Mazeret İzninin Kıdem Süresine Etkisi.....	219
10. Analık Hali İzni, Doğum Sonrası Yarım Çalışma İzni ile Ücretsiz Doğum İzninin Kıdem Süresine Etkisi	220
a. Analık Hali ve Analık Hali İzninin Kıdem Süresine Etkisi	220
b. Doğum Sonrası Yarım Çalışma İzninin Kıdem Süresine Etkisi	223
c. Ücretsiz Doğum İzninin Kıdem Süresine Etkisi.....	225
d. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	226
11. Zorlayıcı Sebeplerle Askıya Alınma Halinde Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	228
12. İşçi Kuruluşu Yöneticiliği Sebebiyle Askıya Alınma Halinde Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	229
13. Basın İş Kanununda Gazetecinin İş Sözleşmesinin Askıda Olduğu Durumlarda Kıdem	231
III. Özellik Arz Eden Diğer Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	232
1. İş Kanunu m. 55'te Geçen Yıllık İzin Bakımından Çalışılmış Gibi Sayılan Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	232
2. İşçinin İş Görmekten Kaçındığı Sürenin Kıdem Süresine Etkisi.....	234

3. Fazla Çalışmanın Karşılığı Olarak Serbest Zamanın Kullanılması Halinde Geçen Sürenin Kıdem Süresine Etkisi.....	235
4. Yeni İş Arama İzninde Geçen Süreler.....	236
5. Eğitimlerde Geçen Sürenin Kıdem Süresine Etkisi.....	237
6. Askerlikte Geçen Süre.....	240
a. Muvazzaf Askerlik Halinde.....	240
b. Geçici Askerlik veya Yasal Ödev Nedeniyle Askıya Alınma Halinde Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	241
c. Borçlanılan Askerlik Süresinin Kıdem Süresine Etkisi.....	243
d. Basın İş Kanunu Uygulaması.....	245
§11. İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ BAKIMINDAN	
KIDEME ESAS SÜRELERİN KAPSAMI.....	246
I. Genel Olarak.....	246
II. Belirli Süreli Çalışan İşçinin Kıdemi.....	246
III. Kısmi Süreli Çalışan İşçinin Kıdemi.....	249
IV. Çağrı Üzerine Çalışan İşçinin Kıdemi.....	253
V. Deneme Süresi ile Çalışan İşçinin Kıdemi.....	256
VI. Geçici İş İlişkisi ile Çalışan İşçinin Kıdemi.....	257
VII. Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Çalışan İşçinin Kıdemi	259
VIII. Mevsimlik İşte Çalışan İşçinin Kıdemi.....	264
1. Mevsimlik İş Kavramı.....	264
2. Kıdem Tazminatına Etkisi.....	265
3. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Sürelerine Etkisi.....	269
4. Kıdeme Bağlı Diğer Haklara Etkisi.....	273
§12. KIDEM SÜRESİNİN SONU.....	273
I. Genel Olarak.....	273
II. İş Sözleşmesinin Derhal Feshi Halinde Kıdem Süresinin Sonu.....	274

III. İş Sözleşmesinin Fesih Bildirimi ile Sona Ermesi Halinde Kıdem Süresinin Sonu	275
1. Fesih Bildirimi ve İşçinin Fesih Bildirimini Tebellüğden Kaçınması Durumu.....	275
2. Kıdem Tazminatına Etkisi	277
3. İş Güvencesine Etkisi.....	277
4. Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	280
5. Bildirim Süresi ve Buna Bağlı Tazminatlara Etkisi	280
IV. Bildirim Süresine Ait Ücretin Peşin Ödenerek Sözleşmenin Feshi Halinde Kıdem Sonu.....	281
V. Feshin Geçersizliği ve İşe İadenin Kıdeme Bağlı Haklara Etkisi.....	288
1. Geçerli Feshin Kıdeme Etkisi.....	288
2. Geçersiz Feshin Kıdeme Etkisi	289
a. İşçinin İşe Başlatılması Halinde Kıdem.....	289
b. Boşta Geçen Dört Aylık Sürenin İşçinin Kıdemine Etkisi	290
c. Yargılama Devam Ederken İşçinin Başka İşte Çalışması	296
VI. İş Sözleşmesinin Askıda Olduğu Dönemde İşverence Sözleşmenin Feshi Halinde Kıdem Süresinin Sonu.....	298
VII. Tarafların Anlaşması (İkale) ile İş Sözleşmesinin Sona Ermesi Halinde Kıdem.....	300
VIII. Kıdem Dolmasına Kısa Bir Süre Kala İşverence Yapılan Fesihler	303
IX. İş Sözleşmesinin Geçersizliği Halinde Kıdem Süresinin Sonu	309

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KIDEME ESAS SÜRELERİN
BİRLEŞTİRİLMESİ

§13. İŞVERENİN AYNI VEYA DEĞİŞİK İŞYERLERİNDE	
ARALIKLI (FASILALI) VEYA DEVAMLI ÇALIŞMA	
HALİNDE KIDEM.....	311
I. Kanuni Düzenleme	311
II. Aynı İşverenin Değişik İşyerlerinde Devamlı Çalışma.....	314
III. Ayrı Ülkelerde Çalışma Halinde Kıdem.....	316
IV. Aynı İşverenin İşyerlerinde Aralıklı (Fasilalı) Çalışma	321
1. Aralıklı Çalışma Kavramı.....	321
2. Kıdem Tazminatına Esas Alınan Kıdemın Tespiti.....	322
a. Genel Olarak.....	322
b. Kıdem Tazminatına Hak Kazandıran Bir	
Nedenle Önceki Çalışmanın Sona Ermesi Halinde. 324	
aa. Önceki Çalışma Nedeniyle Kıdem	
Tazminatının Ödenmiş Olması	324
bb. Önceki Çalışma Nedeniyle Kıdem	
Tazminatının Ödenmemiş Olması	326
c. Kıdem Tazminatına Hak Kazandırmayan Bir	
Nedenle Önceki Çalışmanın Sona Ermesi Halinde. 328	
d. Kıdem Tazminatına Hak Kazandırmayan Bir	
Nedenle Sonraki Çalışmanın Sona Ermesi Halinde 333	
e. Basın İş Kanunu Uygulaması.....	334
aa. Daha Önce Kıdem Tazminatı Alarak İşten	
Ayrılma Halinde Kıdemın Tespiti	334
bb. Daha Önce Kıdem Tazminatı Almamış	
Olan Gazetecinin Son İşverenden Kıdem	
Tazminatı Talep Etmesi	336
3. İş Güvencesine Esas Alınan Kıdemın Tespiti.....	336
a. Altı Aylık Kıdemın Kesintili Olması.....	336

b.	Önceki Dönemdeki Sözleşmenin Sona Erme Nedeni ve Alacakların Ödenmiş Olup Olmamasının Birleştirmeye Etkisi.....	340
c.	Aradaki Sürenin Uzunluğunun Birleştirmeye Etkisi.....	345
4.	Yıllık Ücretli İzne Esas Alınan Kıdem Tespiti.....	346
a.	Genel Olarak.....	346
b.	Önceki Dönemin Sona Erme Nedeni ve Alacakların Ödenmiş Olup Olmamasının Birleştirmeye Etkisi.....	347
V.	Feshe Rağmen Aralıksız Çalışma.....	352
1.	Genel Olarak.....	352
2.	Kıdem Tazminatına Etkisi.....	352
a.	Kıdem Tazminatı Alarak Aralıksız Çalışma Halinde.....	352
b.	Kıdem Tazminatı Almadan Aralıksız Çalışma Halinde.....	355
3.	İş Güvencesine Etkisi.....	356
4.	Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Süresine Etkisi.....	357
	§14. İŞVEREN DEĞİŞİKLİĞİNİN KIDEME ETKİSİ	358
I.	İşyeri Devrinin Kıdeme Etkisi.....	358
1.	İşyeri Devri Kavramı ve Kıdem Bütünlüğü.....	358
2.	Kıdem Tazminatına Etkisi.....	361
3.	Kıdeme Bağlı Diğer Haklara Etkisi.....	363
4.	Devreden/Devralan İşverenin Sorumluluğu.....	365
5.	İşverenin İflası Durumunda.....	367
6.	Tüzel Kişiliğin Birleşme, Katılma veya Türünün Değişmesi ile Sona Ermesi Durumunda.....	368
II.	İş Sözleşmesinin Devrinin Kıdeme Etkisi.....	369
III.	İşverenin Ölümünün İşçinin Kıdemine Etkisi.....	370
IV.	Değişik Kamu Kuruluşlarında Çalışma Halinde Kıdem.....	371

§15. AYNI GRUBA VEYA HOLDİNGE BAĞLI ŞİRKETLERDE ÇALIŞMA HALİNDE KIDEM.....	375
§16. STATÜ DEĞİŞİKLİĞİNİN KIDEM SÜRESİNE ETKİSİ	379
I. Genel Olarak.....	379
II. Memur/Sözleşmeli Personel Olarak Geçirilen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi	380
III. Çıraklıkta/Stajyerlikte Geçen Sürelerin Kıdem Süresine Etkisi.....	386
1. Çıraklıkta Geçen Süre	386
2. Stajyerlikte Geçen Süre	388
IV. Geçici Statüde Geçen Çalışmaların Kıdem Süresine Etkisi	389
§17. ASIL İŞVEREN-ALT İŞVEREN İLİŞKİSİNDE KIDEM	390
I. Değişen Alt İşverenlerin Yanında Çalışan İşçinin Kıdemi ..	390
II. Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde Kıdem.....	394
III. Alt İşveren İşçiliğinden Sürekli İşçiliğe Geçiş Halinde Kıdem	396
IV. Asıl İşverenin İşçisi İken Alt İşverenin İşçisi Olma Durumunda Kıdem.....	397
§ 18. SONUÇ	399
KAYNAKÇA	407